

Vinterærter

i pløjefri grønsagsproduktion

En mellemafgrøde af vinterærter og pløjefri dyrkning reducerer risikoen for jorderosion og tilfører kvælstof til næste afgrøde hos et tysk, økologisk gartneri i Göttingen

✎ Lars Møller,
HortiAdvice,
lars@hortiadvise.dk

Müller-Oelbeke ved Göttingen har dyrket økologiske grønsager siden 1989. Gartneriet ligger i det centrale Tyskland i et lidt kuperet område med risiko for jorderosion, og derfor dyrkes grønsager uden pløjning. Ploven anvendes kun undtagelsesvist efter kløver. På marker med tung trafik løsnes jorden med en grubber.

Sen såning

Flere af gartneriets grønsager bliver sået relativt sent i foråret eller i løbet af sommeren. Som forfrugt har de specialiseret sig i at bruge vinterærter. Hvis ærterne bliver sået tidligt på efteråret, bliver de kraftige og fryser normalt væk i løbet af vinteren. Bliver vinterærterne derimod sået sent – oktober-november – og dybt, det vil sige i mere end fire cm dybde,

Økologiske rødbeder dyrket på kamme i pløjefrit system hos Müller Oelbeke.

Christoph Müller, t.v., og Johannes Müller (rød t-shirt) fra det tyske gartneri Müller-Oelbeke fremviser harven, som nedmulder vinterærter og klargør marker i pløjefrit system før dyrkning af økologiske grønsager.

Vinterærter til modenhed og opformering af egen udsæd.

overvintrer ærterne og danner en kraftig kvælstofproducerende afgrøde allerede i april. Ærterne overvintrer bedst, hvis de har maksimalt fire blade om vinteren. Ifølge Christoph Müller kan man også så ærterne i december, hvor de ligger i jorden og spirer til foråret. Før etablering af for eksempel kål og rodfrugter pudses ærterne af og harves ned, inden der plantes eller sættes kamme op til rodfrugter. Der anvendes 150 kg ærter pr. hektar. Vinterærterne når en højde af 30-40 cm midt i april.

N til efterfølgende kultur

Med vinterærter og pløjefri dyrkning reduceres risikoen for jorderosion. Samtidig bidrager ærterne til at holde jorden sund inden grønsagerne, og ærterne tilfører også lettilgængeligt kvælstof. Som tommelfingerregel regner Christoph Müller med, at 3 kg bladmasse pr. m² fra vinterærter bidrager med cirka 100 kg lettilgængeligt kvælstof til den efterfølgende kultur. Vintervikke kan anvendes lidt på samme måde, men vintervikke kræver mere varme i foråret og producerer først rigtig bladmasse i løbet af maj. For at holde prisen på frø af vinterærter nede, producerer Christoph Müller selv egen udsæd. Jordtypen i hele området er en relativt frugtbar, siltholdig jord med højt humusindhold, som tyskerne kalder löss. ■

HortiAdvice gennemfører i 2022 demonstrationsarealer med efterafgrøder og pløjefri dyrkning af grønsager – støttet af Produktionsafgiftsfonden for frugt og gartneriprodukter.

Produktionsafgiftsfonden
for frugt og gartneriprodukter

Müller-Oelbeke

- Grønsagsproduktion i sædskifte på 595 ha lejet jord.
- Der dyrkes 20 ha gulerødder, 18 ha rødbeder, 3 ha knoldselleri, 8-9 ha hvid- og rødkål, 16 ha broccoli, 9 ha blomkål, 2 ha andre kål og 31 ha kartofler. Resten af arealet er med korn.
- Grønsagerne pakkes på gartneriet og sælges via helsekostbutikker.